

Хімічна промисловість

**Значення
галузі**

1/3 хімічної продукції споживає машинобудування

- У літаку, наприклад, 120 000 деталей із пластмаси і гуми.
- Монтаж пластикових труб потребує трудових витрат на 40-50% менше, ніж монтаж металевих.
- Кузов автомобіля, виготовлений із склопластиків, зменшує його вагу на 80 кг, унаслідок цього зменшуються витрати пального.
- Тонна мінеральних добрив збільшує врожай зернових на 2-3 т.

Особливості та сировинна база хімічної промисловості

◇ Характерні форми організації виробництва:

• комбінування і кооперування

(деякі хімічні виробництва входять до складу металургійних підприємств, використовують різні відходи і побічні продукти: із сірчанних газів -> сірчану кислоту; із коксівних газів -> аміак)

• концентрація виробництва

◇ Деякі виробництва забруднюють навколишнє середовище і шкідливо впливають на здоров'я людей;

◇ Хімічна промисловість має широку сировинну базу:

• нерудна мінеральна сировина (кам'яна сіль, сірка, фосфорити, апатити)

• паливні мінеральні ресурси: нафту, природний газ, вугілля, торф, горючі сланці;

• відходи металургії, лісової та легкої промисловості;

Чинники розміщення

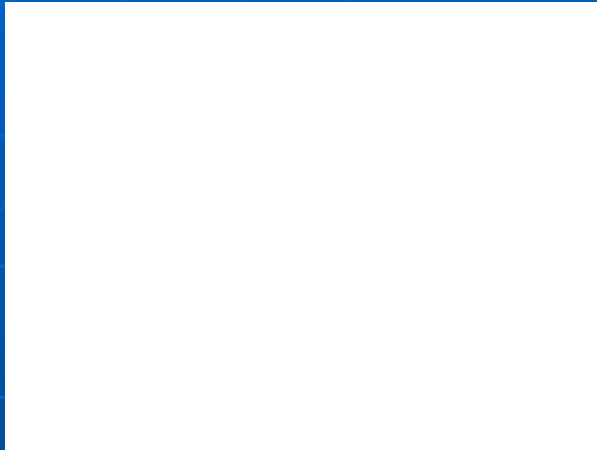
- **Сировинний** (гірничо-хімічна галузь, виготовлення синтетичного каучуку, пластмас, хімічних волокон, калійних і азотних добрив).
- **Енергетичний** (промисловість органічного синтезу).
- **Споживчий** (виробництво сірчаної кислоти, азотних і фосфатних добрив).
- **Водний, трудовий, екологічний.**

Галузева структура хімічної промисловості

Хімічна промисловість України

Гірничо-хімічна промисловість

Передкарпаття

**сірка – Яворів, Новий Розділ
калійна сіль – Калуш, Стебник**

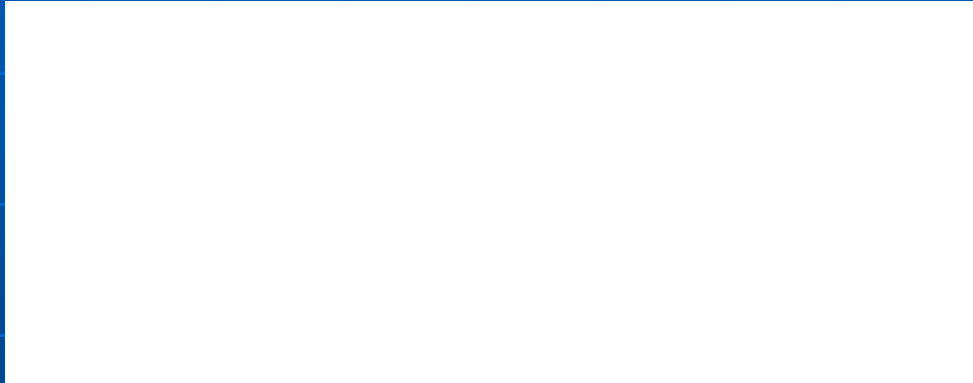

Калійний кар'єр Калуша

кам'яна сіль

Закарпаття
Донбас
Південь України

Солотвино
Артемівськ, Слов'янськ
Сиваш

Кристали кам'яної солі

Сіль кухонна кам'яна

Виходи кам'яної солі на поверхню, смт Солотвино

Соляна шахта в селищі Солотвино

Провальне озеро

Фосфорити – м. Ізюм Харківська обл.
М. Кролевець Сумська обл.

Апатити

Запорізька, Харківська, Чернігівська, Ів

Основна хімія

Виробництво мінеральних добрив

АЗОТНІ

Поблизу
коксохімічних
заводів

Горлівка
Сіверськодонецьк
Дніпродзержинськ

КАЛІЙНІ

Поблизу
сировинних
баз

Калуш
Стебни
к

ФОСФОРНІ

В районах
сільськогосподарського
виробництва

Суми
Вінниця
Одеса

Азотні – з відходів коксохімічного виробництва і природного газу.

Дніпродзержинськ (Дніпропетровська обл.) –

ВАТ “Дніпроазот”

– у районах споживання і де проходять газопроводи:

Сіверськодонецьк (Луганська обл.) – ВО “Азот”

ВАТ «Азот» (м. Черкаси) —
випускає аміачну селітру, карбамід,
карбамідно-аміачну суміш, аміачну
воду й сульфат амонію

**ВАТ «Концерн
Стирол»** —
м. Горлівка

Донецька область

**Одеський
припортовий
завод виробляє і
реалізує аміак і
карбамід**

**Більше як 40 країн
використовують
продукцію з маркою
ВАН “Рівнеазот”, а
в Україні 22 області
і АР Крим**

Калійні добрива - в р-нах видобутку сировини

м. Стебник "Полімінерал"

м. Калуш – концерн "Оріана"

м. Новий Розділ "Сірка"

м. Константинівка

Стебницьке родовище калійних солей Стебницьке родовище калійних солей — одне з найбільших в Україні родовищ (видобуток припинено). Стебницьке родовище Стебницьке родовище калійних солей — одне з найбільших в Україні родовищ (видобуток припинено). Стебницьке родовище площею близько 30 кв. км на 1986 рік налічувало запаси калійних солей у обсязі 1,1 млрд. т.

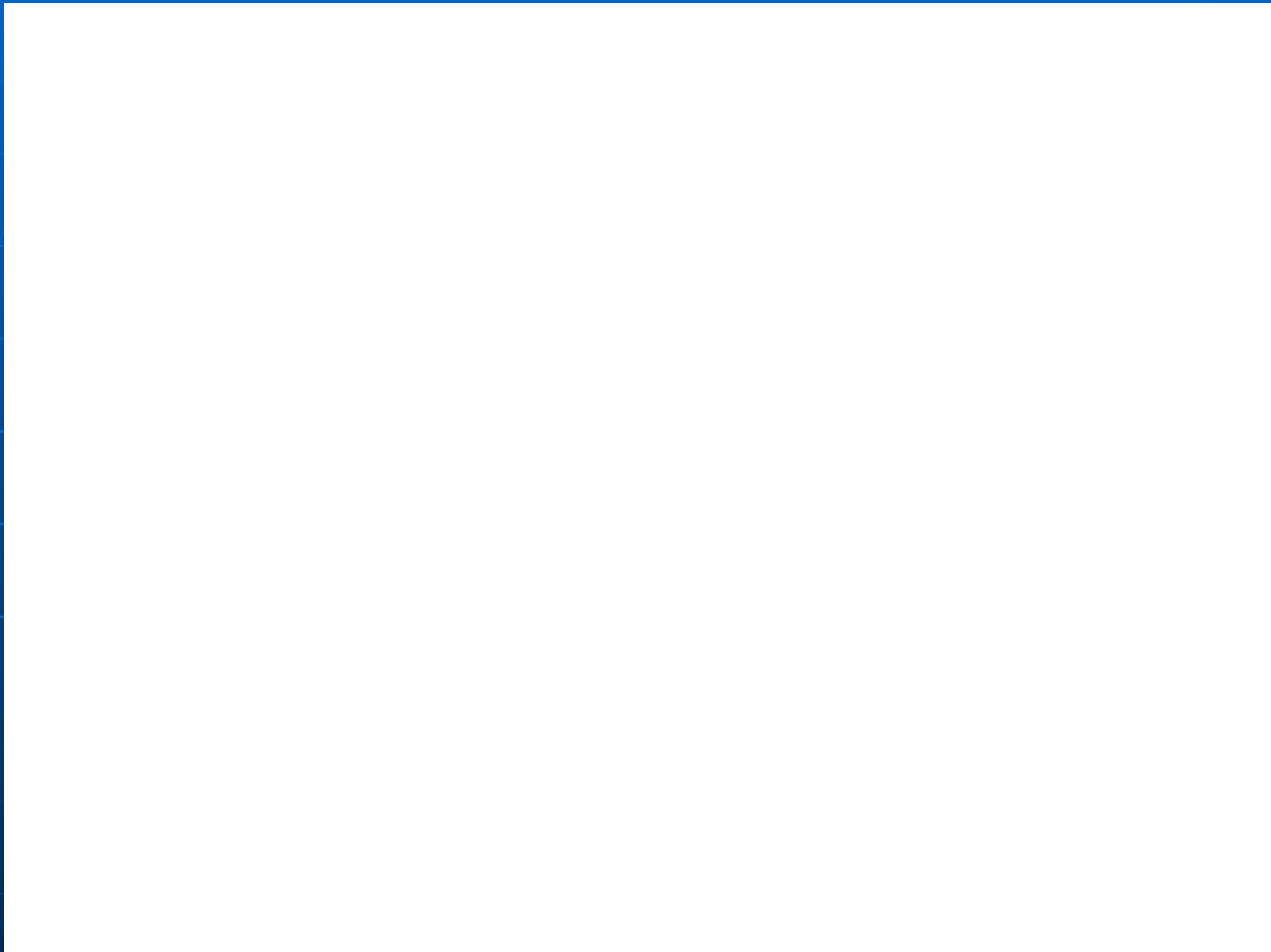
ТОВ “Карпатнафтохім” ЗАТ “Лукор” м. Калуш

6 грудня виповнилося 10 років з того часу, як у Калуші на промисловій мапі міста з'явилося нове підприємство - ЗАТ «Лукор», яке стільки ж співпрацює з відомою нафтовою компанією «Лукойл» Російської Федерації.

**Верхньострутинське
родовище кам'яної солі**

З 1967 до 2002 року у цьому кар'єрі (Калуш) видобували калійно-магнієві солі, які використовували для виробництва міндобрив і магнею. Відходи виробництва зливали у відстійники – хвостосховища. Після зупинки заводу у кар'єрі накопичилася ропа, а відстійники переповнилися і можуть прорвати дамбу

**Прикарпатський Калуш – зона екологічного лиха.
Екологічні проблеми місто хіміків отримало від
колишнього калійного виробництва ВАТ «Оріана»**

Виробництво соди

Донбас:

Лисичанськ (Луганська обл.)

Слов'янськ (Донецька обл.)

Виробництво кислот

Рівне

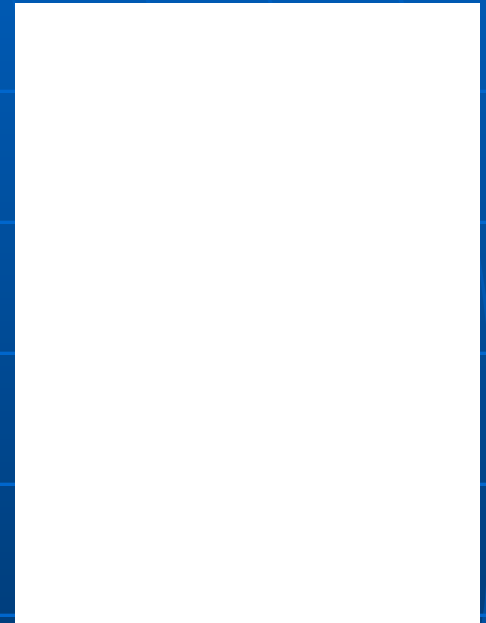
Новий Розділ

Дніпродзержинськ

Хімія органічного синтезу – виробляє напівпродукти для отримання полімерів з нафти і природного газу.

Виробництво шин :

Біла Церква (Київська обл.) "Росава"
Дніпропетровськ

Гумова промисловість

Білоцерківський з-д "Київгума", Суми, Запоріжжя,
Харків, Одеса

Синтетичні смоли і пластмаси:

Донецьк, Сіверськодонецьк (Луганська обл.)

Дніпродзержинськ

Первомайськ (Миколаївська обл.)

Калуш, Одеса, Київ

Лакофарбова промисловість - оливи, розчинники.

Одеса, Львів, Борислав, Чернігів, Кривий Рі

ВО «Склопластик»
м. Сєверодонецьк

Хімія тонкого органічного синтезу:

хімічні волокна і нитки, синтетичні смоли, пластмаси, каучук

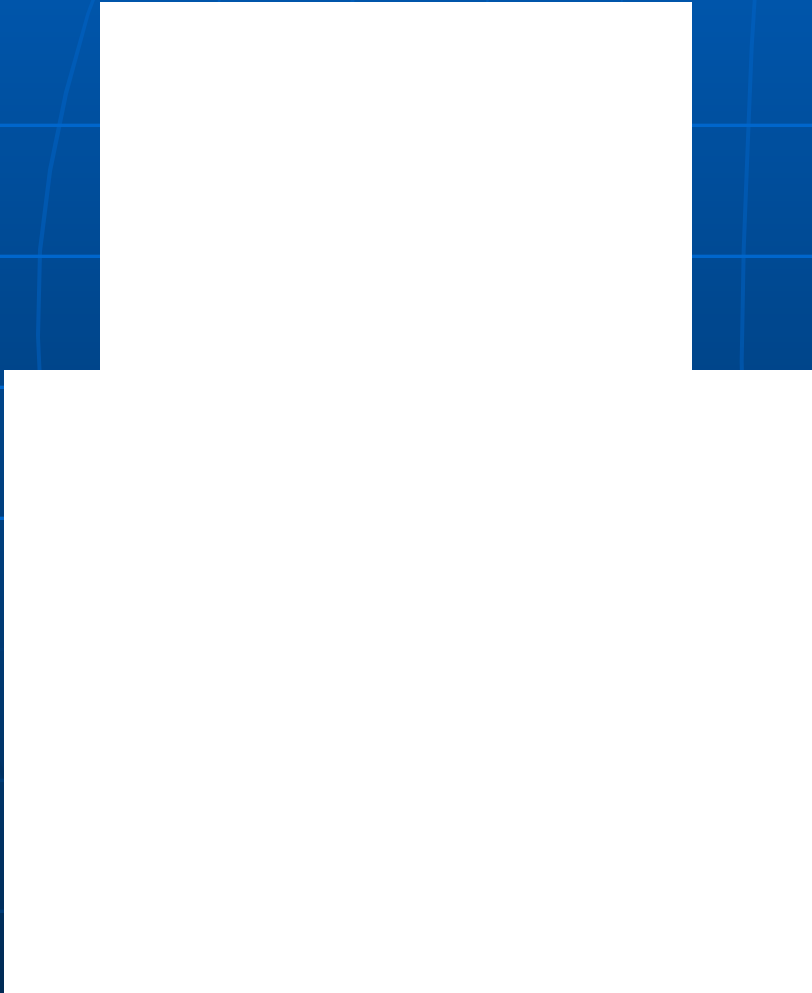
Черкаси (штучний шовк)

ВАТ «Чернігівхімволокно»

Сокальський завод хімволокна
з 2005 р. оголошено банкрутом

ВАТ «Київхімволокно»

ВАТ«Київхімволокно» - перше в Україні підприємство з випуску хімічних ниток і волокон, діє з 1937 року.

**Фармацевтична промисловість: "Дарниця" у Києві,
Харків, Горлівка (Донецька обл.), Львів, Одеса,
Луганськ, Полтава**

Хімічні підприємства Львівщини

Діють 162 хімічні підприємства:	гірничо-добувні	-	3
	основна хімія	-	10
	промисловість хімічних волокон і ниток	-	3
	лакофарбова	-	14
	пластмасові вироби, склопластик	-	83
	побутова хімія	-	13
	хіміко-фармацевтична	-	12
	нафтохімічна	-	22
	хімічних реактивів і чистих речовин	-	2

ВАТ "Львівхім"

Нафтохімічна промисловість – у р-нах видобутку нафти і портових містах

Одеса

Херсон

Вінниця

Бердянськ

Кременчук

Дрогобич

Борислав

Надвірна

Запоріжжя

Львів

**Кременчуцький завод
технічного вуглецю**

добавки, ферментні препарати: Київ, Умань, Одеса

Проблеми і перспективи розвитку галузі

• **Виробництво конкурентноспроможної продукції:**

- ◇ технічне переоснащення;
- ◇ реконструкція діючих підприємств з метою зниження витрат сировини та електроенергії на одиницю продукції;
- ◇ збільшення глибини й комплексності переробки сировини;
- ◇ освоєння виробництва нових видів конструкційних матеріалів;

• **Зниження напруженої екологічної ситуації:**

- ◇ впровадження нових технологій, які зведуть до мінімуму промислові відходи;
- ◇ максимальне очищення стічних вод і викидів в атмосферу.